

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Константин Валериев Голев
от катедра „История на Византия и балканските народи“ в Историческия факултет на СУ
„Св. Климент Охридски“ на тема
ПРИЧИНИ ЗА КУМАНСКИТЕ МИГРАЦИИ НА БАЛКАНИТЕ
за присъждане на образователната и научна степен “Доктор”

От автобиографичните бележки, приложени към документацията по защитата, става ясно, че в годините на своето следване в Софийския университет “Св. Климент Охридски” Константин Голев е търсил упорито своето място в историческото поприще - между архивистиката и византологията и между средновековната и съвременната история. Активното му участие в различни студентски и университетски научни и образователни курсове, програми, семинари и конференции без съмнение е разширило неговия поглед върху проблемите, на които в крайна сметка е решил да посвети научните си усилия. Затова без съмнение важна роля са изиграли и неговите преподаватели от Историческия факултет, на чиято школа той очевидно може да се нареди сред добрите възпитаници.

Избраната тема на дисертационния труд на Голев за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ е добре ситуирана в един от сигурно обособените сектори от историята на степните народи и е посветена на важен проблем и от средновековната история на България и нейните непосредствени съседи. Куманската тема е добре позната и широко коментирана, включително и в българската медиевистика, през всичките периоди от развитието на тази наука. Независимо от това поредното комплексно изследване върху историята и основните характеристики на куманите и техните обществени структури представлява полезен фон за уточняване на редица детайли от регионалните изследвания не само в Югоизточна и Централна Европа. По този повод бързам да отбележа със задоволство умението на Голев да обхване една твърде обемна и разноразлична изворова база, както и огромен брой

обобщаващи трудове и специализирани изследвания, натрупали се през годините по изучаваната от него тема. Докторантът очевидно не се страхува да навлиза в сложната материя на автентичните литературни паметници и да изразява собствени позиции при множество неизяснени моменти в научното дирене, като прави това с необходимата компетентност и чувство за такт, което свидетелства за усвоени вече умения за научноизследователска работа, и което според мен е важно условие за придобиване на образователната и научна степен “Доктор”.

Похвала докторантът, а и неговият научен ръководител заслужават и за стройната и логична структура, с която е снабдена представената пред Научното жури разработка. В този ред на мисли не мога да не отбележа, че заключението на третата глава от дисертацията фактически изпълнява функцията на заключение към цялата работа и това би трябвало да проличи и чисто композиционно. Заключителното твърдение на докторанта, че светът на куманите се разпада, когато под влиянието на определени фактори (монголското нашествие) са нарушава създаденото по техните закони равновесие с “външния свят”, представлява есенцията на причините за миграцията на остатъците от куманския етнос на Балканите.

Не мога да не отбележа също така, че в стремежа си да покаже историческото развитие и съдба на куманите по максимално изчерпателен начин, Голев е създал едно надхвърлящо разумния обем съчинение, в което *причините за миграцията на куманите към Балканския полуостров* - конкретната тема на дисертационния му труд - започва да губи своите ясни очертания на фона на многословните очерци за отношенията на куманския етнос със Средна Азия, руските княжества и Унгария.

Погледната от този ъгъл, дисертацията на Константин Голев изисква по-специално внимание и оценка на постигнатото преди всичко в третия параграф на последната трета глава, в Заключението към тази глава и в Епилога. Но в тази връзка аз категорично не съм съгласен изследването на Голев да бъде свеждано само до причините за миграцията на куманите на Балканите малко преди те изобщо да изчезнат от историята. Докторантът е написал едно модерно, изчерпателно, мултидисциплинно и комплексно съчинение за генезиса, социално-културната и политическа история на куманите, което, погледнато от този ъгъл, оправдава и значителния си обем за първа монография на млад изследовател, а и напълно покрива

критериите в съответните законови разпоредби, отнасящи се до придобиването на образователната и научна степен “Доктор”.

Остава само да добавя, че авторефератът на дисертационния труд на Константин Голев също е разработен според изискванията на закона. Напълно достатъчни са и публикациите, с които докторантът се явява на защита пред Научното жури. При тяхното отчитане не бива да се забравя и неговото участие в многобройни научни форуми и международни научни проекти, което е предпоставка и за бъдещата му разпознаваемост в съответните научни среди.

Въз основа на всичко казано дотук искам категорично да заявя своето ПОЛОЖИТЕЛНО СТАНОВИЩЕ по представения дисертационен труд на тема ПРИЧИНИ ЗА КУМАНСКИТЕ МИГРАЦИИ НА БАЛКАНИТЕ и да уведомя присъстващите, че ще гласувам ЗА присъждане на образователната и научна степен “Доктор” на неговия автор Константин Валериев Голев.

София, 14 април 2013 г.

проф. дин Илия Г. Илиев